

Дмитро Максимов

17 листопада 1994р. – 18 лютого 2014р.

Ханаміті українського дзюдоїста

Діма був найдобрішою людиною, яку я знав.

Мав багато друзів. Ми всі любили його і поважали

Ельдар Пангіні

Одне із самих старовинних міст Європи – болгарська столиця Софія, страждало від літньої спеки 2013 року. Життя для її мешканців протікало повільно, ліниво, в звичному для спекотного літа режимі.

Єдине, що вибивало болгар з дрімотного стану – це міжнародні спортивні змагання та велика кількість туристів, яких цікавила неперевершена історична й церковна архітектура міста, в якому гармонійно поєдналися дві давні культури: східна та європейська.

З 26 до 31 липня в Софії проходили чергові Дефлімпійські ігри (змагання для погано чуючих людей). Вперше Україну на них представляв киянин Дмитро Максимов. Це був його успішний дебют: золото й бронза. А ще – багатообіцяюча перспектива на блискуче майбутнє для талановитого спортсмена-дзюдоїста.

Дмитро навчався в Ірпіні в Національному університеті державної податкової служби України. З дитинства мав ваду слуху, але це не заважало йому ні в навчанні, ні в спілкуванні, ні в спорті. Хлопець дуже любив Батьківщину. Коли почався повстанський Майдані, то біль і турботу за Україну Дмитро відчував набагато палкіше і гостріше, ніж тисячі його однолітків, які не мали будь-яких вад, хіба що були з єдиною – байдужою глухотою та сліпотою до проблем нації. Юнак вирізнявся серед знайомої молоді принциповістю, патріотизмом і добротою.

Звістка про смерть Дмитра Максимова - срібного та бронзового призера з дзюдо Дефлімпійських ігор у Софії сколихнула не тільки Київ, а і Україну. Хлопець загинув 18-го лютого, а рідні знайшли й впізнали його лише на четвертий день. Родина втратила найближчу людину, знайомі – вірного друга, а Україна – гідного патріотичного сина й талановитого спортсмена.

«Це - Дмитро. Мій сусід. Він - надія національної збірної команди України з дзюдо. Сьогодні я дивився на його нагороди. Бачив його друзів, родину, тренера, сусіда. Може, і вас познайомив би. Але разом ми його сьогодні поховали", - так написав Роман Іванов, друг та сусід загиблого на Майдані Дмитра Максимова. Всі,

хто знав Діму, говорять про нього шанобливо, з гордістю, вважають, що дружити з ним, то була велика честь для них.

Особливо тепло згадує про нього друг Ельдар Пангіні: «Діма був найкращою людиною, яку я знав. Ми ніколи з ним не сварилися, я не бачив, щоб він когось образив. Завжди йшов на компроміс. Мав багато друзів, які любили його і поважали».

Кавалер ордену «За заслуги» Дмитро від усіх утаїв свою участь у самообороні Майдану. Не хотів, щоб мама хвилювалась, а свою відсутність пояснював тренуваннями та ночівлею в друга Микити, з яким разом тренувалися. Насправді він переніс свої тренування до лав Самооборони Майдану, багато там працював, чергував у нічні зміни, був дуже витривалим.

А коли настав момент захисту Майдану, він був у перших рядах. Компенсацією поганого слуху було велике серце, любляча душа й неймовірна любов до Батьківщини.

У нього була честь, і була гідність. Я впевнена, що він би ніколи не стояв в Маріїнському парку, де тисячі його однолітків отримували свої «зрадницькі 200 гривень». Він навіть забув про майбутні перспективи в успішній кар'єрі й замість тренувань став на захист демократичних цінностей держави. За ці цінності й загинув, утримуючи до останнього рубежі Майдану. Це було 18 лютого після мирної ходи до Верховної Ради.

Мама Дмитра, Лідія Іванівна, згадує, що в цей день вона востаннє розмовляла з сином. В місті був транспортний колапс, я забрала з басейну доньку й зателефонувала Дімі:

- Дімо, ти де?
- Не хвилюйся, мамо, я у Микити.
- У місті таке твориться, дуже
- Все добре, мамо. Я заночую у Микити, так буде безпечніше.
- Добре, синочку.

На другий день сестрі прийшла СМСка, в якій тренер Карен питав, чи приїхав додому Діма? Сестра відповіла, що ще не повернувся, а мамі забула сказати про це. А пізніше Карен зателефонував мамі й сказав, що Дмитро пропав.

І з цієї миті для матері життя ніби зупинилося, померкло, але вона не ще не втрачала віри.

Немов поранена зі зболілим серцем, їздила по відділеннях міліції, дзвонила в лікарні, в морг, - все було марно. Зі Святошинського відділу міліції її відправляли в Шевченківське, звідти знову в Святошинське... Друзі нічого не знали, телефон мовчав. Навіть правоохоронці змилювались над зраненою матір'ю та приділили їй увагу. В одній із стопок фотографій невпізнаних тіл вона спочатку впізнала куртку з зеленими вставками, а потім закривавлене тіло сина в розірваному одязі, з неприродньо висячою рукою...

Тоді вона й дізналася жорстоку правду, що вже давно Дмитро був активним учасником Спротиву на Майдані, часто чергував у нічні зміни. А їй завжди казав, що в нього дуже виснажливі тренування, що йти на Майдан сил не залишається. Не хотів, щоб вона хвилювалась, беріг здоров'я мами.

Вона шукала його чотири дні, немов зранена голубка стукала в усі вікна, а коли знайшла, ніби вмерла сама. Кожна мама її зрозуміє: хіба можна повірити, щоб у мирний час, у розквіті літ втратити рідну кровинку...

Тоді вона й написала ці розпачливі слова:

- Синочок, ріднесенький, я ніколи тебе не забуду! Моє серце розколото на частини... Чому ти мене залишив, чому так рано пішов із життя? Що мені робити? Ти для мене і Уляни був опорою... Хто тепер принесе мені радість? Ми тебе

пам'ятаємо, сумуємо й любимо... тепер ти в себе вдома, нехай земля буде тобі пухом. Амінь.

Лікар-хірург, з якими довелось поспілкуватись, добре пам'ятає хлопця з тяжким пораненням, якого вони оглядали після смерті. Він підтвердив, що це була бойова граната, від якої на рівні плеча Дмитрові відірвало руку, розвернуло грудну клітину, шию та голову.

Не пам'ятаю ім'я хлопця (в старих записах десь є), який бачив, як Діму поклали під ялинкою навпроти Профспілок, і дівчата-медики робили йому перев'язки, кололи лідокаїн, бо він сильно кричав. Була велика крововтрата від смертельної рани. Зробити щось було запізно.

Те, що він залишався деякий час жити, говорить лише про міцність його організму і ту силу духу, яку мав.

Документів при ньому не було, мабуть загубив. Тіло від Профспілок перенесли в Михайлівський собор, а через два дні – в морг.

Впізнавав його тренер Карен. Судмедексперти сказали, що маму не можна пускати до вбитого гранатою сина, інакше серце її може не витримати.

Дмитро загинув по-геройськи. «Беркут» увечері застосував нову тактику - вони робили зв'язки - світлозвукові гранати «Зоря» - нові особливо потужні, спеціально привезені з Росії. Ще вони обмотували їх цвяхами і кидали з затримкою в дві секунди прямо в щити і в захисників.

Ці зв'язки розривалися при влученні в щит на рівні голови і просто розкидали понівечені тіла людей в різні боки. Це було страшно, але Діма був попереду зі своїм другом, і вони не відступили. Спортивний Дмитро, завдяки своїй силі, дуже далеко і влучно кидав каміння і пляшки. Тоді найголовнішим завданням треба було створити димову завісу і не дати можливості силовикам зачистити Майдан. Це вже були не протистояння, а справжня війна з боку силових структур.

Дмитро в цьому нерівному бою зробив навіть більше, ніж міг: він до останнього вперто кидав бруківку, чітко тримаючи рівну лінію оборони, яку не ризикували

пересікти представники спецпідрозділу «Сокіл». Завдяки цьому, тисячі інших мирних людей перебували в безпеці навколо сцени. На цій чоті Дмитро отримав смертельне поранення.

За словами очевидців, загинув від потужного вибуху. Подібних вибухів тієї ночі було ще багато, але той був першим, і ми навіть біля сцени тоді зрозуміли, що це вже якась нова зброя. Що це було? Швидше за все - бойова граната, можливо, саморобний вибуховий пристрій, але не попередні зв'язки світло-шумових гранат, обмотаних цвяхами. В них був інший звук.

- Там хлопцю відірвало руку! – сказав пробігаючи якийсь чоловік. – Бойові гранати пішли в хід.

Цим хлопцем і був Діма.

Пізніше, коли збирала матеріали для книг про Майдан, віднайшла свідка, котрий на власні очі бачив, як це сталося. Це був 48-річний майданівець Вадим Сизоненко.

За його словами, Діма врятував життя не лише йому тієї ночі. Але зробив це ціною власного квітучого життя.

- Коли військові зайняли позицію від Стели до будинку Профспілок і почали закидати нас гранатами, ми в відповідь кидали всім, що попадало під руку. Діма, тепер я вже знаю, як його звати, жбурляв бруківку досить далеко. Відразу кидалась в очі гарна фізична підготовка. Військові запалили будинок Профспілок й почали поливати нас з водомета. Ми перебралися ближче до Профспілок. Тільки-но ми хотіли створити «черехаху», як тут полетіла перша бойова граната. Я – кадровий військовий і знаю, про що говорю. Радіус розриву такої – 25 метрів.

Встиг лише крикнути:

- Бойова граната! Лягти!- всі присіли. І я тут помітив, що Дмитро побіг вправо, щоб допомогти пораненим, і в цей момент граната попала в нього. Рвонуло так, що хлопця підкинуло вгору на декілька метрів, перевернуло в повітрі, відірвало руку, окроплюючи кров'ю всіх нас (ми знаходились у восьми-десяти метрах від нього). Хвиля удару дала нам по ногах й повалила на землю. Нас, поранених, забрали лікарі. Я встиг ще крикнуть:

- Там хлопцю руку відірвало!

Останнє, що Вадим бачив, як лікарі на ношах понесли Дмитра в бік готелю «Козацький»...

Декілька днів ранений побратим не міг забути хлопця з відірваною рукою, все думав, як молодій людині жити тепер. Він ще не знав тоді, що Діма помер. Зателефонував друзям і попросив, щоб вони дізналися, до якої лікарні доставили хлопця і як він себе почуває? Вони перевірили всі лікарні, але хлопця з відірваною рукою нікуди не доставляли. Знайомий Вадима з «Мальтійського хреста», почувши про Дмитра, сказав йому:

- Ти обов'язково знайди його й скажи, що ми забезпечимо його найкращим протезом, нехай виздоровляє швидше!

Коли Вадим трохи відійшов, покульгав до Михайлівського і почав розпитувати й шукати дані про хлопця з відірваною рукою. Тоді й дізнався правду.

У госпіталі хірург підтвердив слова військового Сизоненка: дійсно, «Дмитро був убитий бойовою гранатою, йому не тільки відірвало руку на рівні плеча, але й розкріло грудну клітину, шию та голову». Коли пізніше Вадим Сизоненко спокійно проаналізував ту ситуацію, він дійшов висновку, що Дмитро ціною свого життя спас і його й ще не менше десяти бійців. Всі тоді присіли, прикриваючись щитами, а він без щита, голіруч прийняв на себе всю силу удару гранати. Чи то не почув команди, чи, як завжди, більше думав про інших, тому й кинувся на допомогу пораненим.

Вадим купив квіти й пішов на місце загибелі Дмитра. Поклав гвоздики і щойно почав молитися, як прилетіла біла голубка й сіла поруч. Посиділа, подивилася на нього й полетіла.

Те ж саме повторилось, коли пізніше до Профспілок Вадим Сизоненко привів Лідію Антонівну, маму Діми. Тоді знову прилетіла голубка й сіла на те ж саме місце. Вадим розповів мамі про голубку, яка прилітала до нього. «Я впевнена, це знову Дімочка дає мені знак», - сказала мама.

- Я зараз думаю, можливо, Дімочка відчував смерть? Чи хтось наперед зарахував його до Небесної сотні?

І далі продовжила:

- В 2013 році ми відзначали День народження його друга. Сидячи за столом Дімочка якось махнув рукою, і вино зі стакану виплескалось на стіну, утворивши червоний хрест на шпалерах. Це всіх тоді якось засмутило, - говорить Лідія Антонівна. - Невже то був знак? Мабуть так, тим паче, що за півроку до трагедії мені весь час снівся покійний батько. А за добу приснилось, що я сиджу на високій горі, а він мені до ніг поклав гілку бузку.

Лідія Антонівна розповідає про це зі світлою печаллю в голосі.

Вона повідала, як одного разу, це було через декілька днів після поховання Діми, зайшовши вранці до його кімнати, звично привіталася з портретом сина, а в цей час включився комп'ютер. Там йшов фільм про війну.

- Після смерті Дімочки комп'ютер весь час був виключений із розетки. Як це сталося не знаю. Я не боюся його знаків, мені навпаки стає легко на серці. Це Діма в гості приходить, - вперше посміхнувшись, сказала Лідія Антонівна.

Схоже Дмитро не лише її навідує. У його друга Микити сам по собі часто включається телевізор, він також впевнений, що це Дмитро дає йому знак, щоб не сумував, адже до 40 дня душа знаходиться поряд із тими, кого любила.

Дмитро був інвалідом дитинства, жив зі слуховим апаратом, але не дивлячись на це, дуже любив музику, писав вірші, пісні, сам їх виконував і почав писати перший альбом. Після його смерті друзі повернулись в студію, щоб відновити всі пісні Дмитра в ім'я його світлої пам'яті. Не залишились байдужими й друзі-дзюдоїсти: відтепер чемпіонат України по дзюдо буде носити ім'я Дмитра Максимова, і вони постараються з трьох Дефлімпіад привезти три золоті медалі, як про це мріяв Дмитро.

Ще він хотів і надалі гідно представляти Україну на міжнародному рівні. Адже вважав, що коли за кордоном звучить гімн та піднімається прапор України на честь твоєї перемоги, то це є те найвизначніше, що ти можеш зробити для рідної держави.

Тоді 5 серпня 2013 року в аеропорту «Бориспіль» Дмитра зустрічали не лише рідні та друзі, а й високопосадовці, адже він повернувся чемпіоном.

Всі були такими щасливими... За трагічним збігом обставин 25 січня 2014 року Віктор Янукович президентським указом призначив Дмитру Максимову, як призеру XXII літніх Дефлімпійських ігор 2013 року з дзюдо, стипендію в розмірі 12 тисяч гривень...

Діма так і не отримав стипендії від влади. Натомість отримав смертельне поранення бойовою гранатою з дозволу того ж президента. Бо саме він дав дозвіл використовувати вогнепальну зброю проти майданівців, а значить – і проти Дмитра Максимова.

У лексиконі Діми було улюблене японське слово «ханаміті». Він часто вживав його, і цим весь час дивував друзів. На питання, що це слово означає, відповідав:

- Не важливо, просто красиве милозвучне слово.

Насправді, «ханаміті» в перекладі з японської, має два значення:

- **доріжка квітів;**

поміст, по якому в давньому театрі актори-чоловіки йшли зі сцени в середину зала до глядачів, отримуючи при цьому пошану і славу.

Після «розстріляних днів» 18-20 2014 року лютого вся Інститутська і Майдан були вкриті квітами і лампадками. А поміж ними були вузьенькі доріжки, по яким йшли і йшли кияни та гості міста.

Це – ХАНАМІТІ – Дмитра і його побратимів, яких нарекли Небесною сотнею. Ще один знак Дмитра, який ніхто не міг розпізнати раніше.

Дійсно, з Майдану наверх по вулиці Інститутській люди проклали доріжку квітів – ханаміті, по якій Дмитро разом з іншими побратимами Небесної сотні пішли в БЕЗСМЕРТЯ.

Наші українські новітні герої дорогою квітів, помостом пошани й слави вознеслися над Майданом і приєдналися до когорти українських патріотів - героїв минулих часів.

Черпаємо сили

В Причинному Океані

Звідти взяті

Й туди підемо разом

Рука об руку

По доріжці квітів (переклад автора із рос.)

У цьому філософському вірші Ігоря Грея Балацького закладений сакральний філософський зміст життя людини на землі.

Дмитро пройшов занадто короткий життєвий шлях, але такий гідний, значимий і величний.

З метою світлої пам'яті Дмитра у співпраці з ГО «Відкриті можливості» і Міністерством молоді та спорту була запроваджена «Відзнака імені Героя Небесної Сотні Дмитра Максимова».

Це проведення конкурсу, що передбачає відзначення ініціатив, які підтримують розвиток спорту для людей з інвалідністю. 21 травня, у день Європи в Україні, Відзнака буде вручатися найдостойнішим у цій царині.